DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
30. april 1991 *

I sag C-239/90,

angående en anmodning, som Frankrigs Cour de cassation (Afdelingen for Handelssager samt Finansielle og Økonomiske Sager) i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

SCP Boscher, Studer et Fromentin

mod

SA British Motors Wright m.fl.,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-Traktatens artikel 59, 30 og 36,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. C. Moitinho de Almeida, og dommerne G. C. Rodríguez Iglesias, Sir Gordon Slynn, F. Grévisse og M. Zuleeg,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— SA British Motors Wright m.fl. ved advokat Jean-Pierre Hermant, Paris

* Processprog: fransk.

— SCP Boscher, Studer et Fromentin ved advokat Jean Consolo, Paris, og

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Étienne Lasnet, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og den franske tjenestemand Hervé Lehman, der er stillet til rådighed for Kommissionens Juridiske Tjeneste i henhold til en udvekslingsordning med nationale tjenestemænd, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at SA British Motors Wright m.fl. og Kommissionen har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 5. marts 1991,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. marts 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved dom af 3. juli 1990, indgået til Domstolen den 31. juli s.å., har Frankrigs Cour de cassation (Afdelingen for Handelssager samt Finansielle og Økonomiske Sager) i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt fire præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØF-Traktatens artikel 59, 30 og 36.

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag anlagt af auktionsfirmaet SCP Boscher, Studer et Fromentin mod selskabet SA British Motors Wright m.fl., som sælger brugte luksusbiler, vedrørende et forbud mod afholdelse af offentlig auktion.

3 Ifølge artikel 1, stk. 1, i den franske lov af 25. juni 1841 om salg ved offentlig auktion er det forbudt at afholde offentlig auktion som et sædvanligt led i udøvelsen af handelsvirksomhed. Ifølge stk. 3 er det ligeledes forbudt ved frivillig auk-

tion i detailleddet at sælge brugte genstande, der ejes eller ihændehaves af erhvervsdrivende, som ikke i mindst to år i den retskreds under en Tribunal de grande instance, hvor salget finder sted, har været optaget i handelsregistret eller opført på listen over selvstændige erhvervsdrivende, der betaler den særlige lokale erhvervsskat.

4 Boscher, Studer et Fromentin havde af det tyske selskab Nado, Hamburg, fået til opgave at afholde auktion den 6. november 1988 over brugte køretøjer, der ifølge den dommer, til hvem der oprindelig var indgivet begæring om foreløbige forholdsregler, bl.a. omfattede samleobjekter og kostbare nyere køretøjer med lavt kilometertal. Selskabet British Motors Wright og tre andre selskaber indgav til Tribunal de grande instance de Paris en begæring om, at der blev nedlagt forbud mod salget, jf. artikel 1 i ovennævnte lov af 25. juni 1841. Med hjemmel i denne bestemmelse afsagde Tribunal de grande instance den 4. november 1988 kendelse om forbud mod, at auktionsfirmaet afholdt det pågældende auktionssalg, så længe det ikke var dokumenteret, at køretøjernes ejer eller ihændehaver var optaget i handelsregistret eller opført på listen over selvstændige erhvervsdrivende, der betaler den særlige lokale erhvervsskat, jf. artikel 1 i lov af 25. juni 1841. Boscher, Studer et Fromentin indankede denne kendelse for Cour d'appel de Paris, der dagen efter stadfæstede afgørelsen ved dom. Derpå indbragte Boscher, Studer et Fromentin Cour d'appel's dom for Cour de cassation.

5 Herefter besluttede Cour de cassation at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»1) Skal Traktatens artikel 59 fortolkes således, at den finder anvendelse på en erhvervsdrivende etableret i én medlemsstat, der lejlighedsvis — for at afhænde ham tilhørende brugte genstande — lader afholde offentlig auktion i en anden medlemsstat?

2) Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, må betingelser som de, der er fastsat i lov af 25. juni 1841, da betragtes som restriktioner?

3) Skal Traktatens artikel 30 fortolkes således, at den finder anvendelse på salg ved offentlig auktion af brugte genstande med oprindelse i en anden medlemsstat, der er underkastet betingelser som dem, der er fastsat i lov af 25. juni 1841?

4) Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende, kan hensynet til den offentlige orden, jf. Traktatens artikel 36, da gøres gældende?«

6 Vedrørende de faktiske omstændigheder og den retlige baggrund for hovedsagen samt retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg for Domstolen henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Første spørgsmål (fri udveksling af tjenesteydelser)

7 Med det første præjudicielle spørgsmål ønsker den nationale ret afgjort, om en medlemsstats lovgivning, der indeholder de nærmere betingelser for, at en erhvervsdrivende, der er etableret i en anden medlemsstat, kan sælge de ham tilhørende varer, er omfattet af Traktatens artikel 59.

8 Det bemærkes, at en sådan lovgivning, der vedrører betingelserne for salg af varer, der er genstand for handel mellem medlemsstaterne, er omfattet af Traktatens bestemmelser om frie varebevægelser.

9 Ifølge Traktatens artikel 60 betragtes de ydelser, der normalt præsteres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende frie varebevægelser, som tjenesteydelser.

10 Herefter må det første spørgsmål besvares således, at en medlemsstats lovgivning, der regulerer salg, som en i en anden medlemsstat etableret erhvervsdrivende foretager af ham tilhørende varer, ikke er omfattet af EØF-Traktatens artikel 59.

Andet spørgsmål

11 Når henses til besvarelsen af det første præjudicielle spørgsmål, findes det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Tredje og fjerde spørgsmål (frie varebevægelser)

12 Med disse spørgsmål ønsker den nationale ret afgjort, om en national lovgivning, hvorefter salg ved auktion af brugte genstande, der hidrører fra en anden medlemsstat, er betinget af, at den virksomhed, som ejer de varer, der udbydes til salg, forinden skal være optaget i handelsregistret på salgsstedet, er forenelig med Traktatens artikel 30 og 36.

13 Ifølge Domstolens praksis, der blev fastlagt i dommen af 11. juli 1974 (sag 8/74, Dassonville, Sml. s. 837), omfatter forbuddet mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner, jf. Traktatens artikel 30, alle bestemmelser for handelen, som direkte eller indirekte, øjeblikkeligt eller potentielt, kan hindre samhandelen inden for Fællesskabet.

14 Det fremgår af Domstolens faste praksis (dom af 15.12.1982, sag 286/81, Oosthoek, Sml. s. 4575, og dom af 7.3.1990, sag C-362/88, GB-INNO, Sml. s. 667), at det ikke kan udelukkes, at den omstændighed, at en erhvervsdrivende er tvunget til enten at anvende forskellige reklamesystemer eller salgsfremmende metoder, alt efter hvilken medlemsstat det drejer sig om, eller opgive et system, som han anser for særlig effektivt, kan udgøre en hindring for importen, selv om en sådan lovgivning gælder uden forskel for indenlandsk fremstillede og indførte varer. I dommen af 16. maj 1989 (sag 382/87, Buet, Sml. s. 1235), fastslog Domstolen, at dette gælder så meget mere, når de pågældende bestemmelser berøver vedkommende erhvervsdrivende muligheden for at anvende ikke en reklameform men en salgsmetode.

15 Yderligere har Domstolen fastslået, at en lovgivning, hvorefter virksomheder etableret i en anden medlemsstat pålægges supplerende omkostninger som følge af kravet om, at de skal have en repræsentant i importstaten, må anses for en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner (dom af 2.3.1983, sag

155/82, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 531, og dom af 28.2.1984, sag 247/81, Kommissionen mod Tyskland, Sml. s. 1111).

16 Det bemærkes, at en national lovgivning, hvorefter det kræves, at sælgeren er optaget i handelsregistret på det sted, hvor auktionssalget afholdes, kan hindre de frie varebevægelser, idet et sådant krav betyder, at ejeren af varerne enten må henvende sig til en erhvervsdrivende på salgsstedet, eller afstå fra at sælge sine varer ved auktion.

17 Da sådanne bestemmelser uden forskel finder anvendelse på indenlandsk fremstillede og indførte varer, skal det undersøges, om de er begrundet i tvingende hensyn til forbrugerbeskyttelse.

18 Det er i denne forbindelse blevet anført, at et krav til sælgeren om forudgående optagelse i handelsregistret på salgsstedet er nødvendigt, da salg ved offentlig auktion ellers ikke vil yde forbrugerne tilstrækkelig sikkerhed med hensyn til oprindelsen og tilstanden af et gode, som de tilmed køber uden at have haft betænkningstid.

19 Som Domstolen har fastslået gentagne gange, skal nationale bestemmelser, der er begrundet i tvingende hensyn, stå i et rimeligt forhold til det tilsigtede mål, og en medlemsstat har pligt til at anvende mindre indgribende midler, såfremt der herved kan nås samme mål (ovennævnte dom af 16.5.1989, Buet, præmis 11).

20 Det bemærkes dels, at det i sagen beskrevne salg ved auktion oftest retter sig til særlig kyndige købere, dels, at der ydes tilstrækkelig garanti for forbrugerne. Under alle omstændigheder er det muligt at fastsætte betingelser til beskyttelse af forbrugerne, som ikke begrænser de frie varebevægelser i samme omfang som kravet om, at den virksomhed, som ejer de varer, der udbydes til salg, forinden skal være optaget i handelsregistret på salgsstedet.

21 Det fremgår heraf, at en national lovgivning som den her omhandlede ikke kan begrundes i tvingende hensyn til forbrugerbeskyttelse, og at den derfor er i strid med Traktatens artikel 30.

22 En sådan lovgivning er heller ikke begrundet i hensynet til den offentlige orden, jf. Traktatens artikel 36.

23 Det hermed tilsigtede formål, nemlig at undgå salg af stjålne biler, kan tilgodeses ved passende kontrolforanstaltninger, såsom kontrol af chassisnumrene.

24 De af den nationale ret forelagte spørgsmål skal derfor besvares således, at en medlemsstats lovgivning, der betinger salg ved offentlig auktion af brugte genstande fra en anden medlemsstat af, at den virksomhed, som ejer de varer, der udbydes til salg, forinden er optaget i handelsregistret på salgsstedet, er i strid med Traktatens artikel 30 og 36.

Sagens omkostninger

25 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Frankrigs Cour de cassation (Afdelingen for Handelssager samt Finansielle og Økonomiske Sager) ved dom af 3. juli 1990, for ret:

1) **En medlemsstats lovgivning, der regulerer salg, som en i en anden medlemsstat etableret erhvervsdrivende foretager af ham tilhørende varer, er ikke omfattet af EØF-Traktatens artikel 59.**

2) **En medlemsstats lovgivning, der betinger salg ved offentlig auktion af brugte genstande fra en anden medlemsstat af, at den virksomhed, som ejer de varer, der udbydes til salg, forinden er optaget i handelsregistret på salgsstedet, er i strid med Traktatens artikel 30 og 36.**

Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Slynn Grévisse Zuleeg

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 30. april 1991.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

J. C. Moitinho de Almeida
Formand for Femte Afdeling